



SAMLET SAKSFREMSTILLING

Originaldokument
 Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2022/2042-63	Saksbehandler: Karin Hætta	Dato: 21.11.2024
-------------------------------	-------------------------------	---------------------

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
10/24	Ungdomsrådet	02.12.2024
20/24	Eldreråd	03.12.2024
15/24	Råd for personer med nedsatt funksjonsevne	03.12.2024
38/24	Hovedutvalg for teknisk, miljø og næring	04.12.2024
42/24	Hovedutvalg for kultur og oppvekst	06.12.2024
23/24	Hovedutvalg for helse, omsorg og sosial	05.12.2024
50/24	Formannskapetets innstillingsmøte	10.12.2024
67/24	Kommunestyret	19.12.2024

Kommuneplanens samfunnsdel 2025 - 2037 - til høring

Melding om vedtak sendes til:

- Sendes på høring
- Legges ut for offentlig ettersyn i 6 uker

Det vises til:

- Innbyggerundersøkelse
- Presentasjoner av innbyggerundersøkelsen
- Mulighetsstudie for Máze
- Workshoper på folkemøter i Máze og Kautokeino
- Workshoper med kommunestyret
- Workshop med ungdomsskolen og videregående skole
- Arbeidsmøter med kommunens ledergruppe
- Kunnskapsgrunnlaget 2024
- Utkast til samfunnsplan 2025 - 2037

Vedlegg:

Habilitet:

Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i forhold til forvaltningslovens bestemmelser. Det foreligger ingen inhabilitet.

Sakens bakgrunn:

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsverktøy og strategi for å møte fremtidens utfordringer. Kommuneplanen består av tre deler, en samfunnsdel med arealstrategi, en arealdel og en handlingsdel med økonomiplan.

Arbeidet med ny kommuneplans samfunnsdel startet opp når formannskapet vedtok planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 29.06.23. Formålet med planprosessen var å utvikle en spesifikk og målrettet plan med tydelige satsningsområder som skal gi retning for videre utvikling av samfunnet. Det ble vektlagt i planprogrammet at man i planprosessen skal arbeide frem en samfunnsdel som er godt forankret både politisk, i kommuneorganisasjonen og blant innbyggerne.

Konsulent Marit Meløy ble innleid for å styre prosessene og utarbeide et utkast til en ny samfunnsdel.

Planforslaget bygger på et omfattende kunnskapsgrunnlag som er basert på data fra en lang rekke kilder. Dette kunnskapsgrunnlaget er et vedlegg til planen.

I løpet av en to års periode er det gjennomført en omfattende medvirkningsprosess. Kommunen har samlet inn mange gode innspill via en innbyggerundersøkelse, via møter med innbyggere og institusjoner, samt på en workshop med ungdom. 700 innbyggere har besvart en digital innbyggerundersøkelse og bidratt med synspunkter på livskvalitet, kommunens tjenestetilbud og samfunnsutvikling. Kommunestyret er involvert gjennom hele planprosessen, det har vært flere politiske verksted hvor både kunnskapsgrunnlag, mål og strategier er drøftet.

Samfunnsdelen handler om hvordan Guovdageaidnu – Kautokeino skal utvikles fremover, både som samfunn og som kommuneorganisasjon. Den inneholder satsingsområder, mål og strategier for de neste 12 år. Samfunnsdelen inneholder en arealstrategi som skal være bindelegget mellom samfunnsdelen og arealdelen i kommuneplanen. Arealstrategien viser overordnede prinsipper for hvordan arealene i kommunen skal benyttes og utvikles for å nå målene i samfunnsdelen.

Kommuneplanens samfunnsdel som nå fremmes for behandling er bygd opp med 5 deler:

Del 1 – Innledning

Del 1 beskriver Guovdageaidnu – Kautokeinos visjon og verdier, samt hvilke av FNs bærekraftsmål som skal prioriteres i planleggingen.

- **Visjon og verdier:**
«Ofelaš Sámis – Veiviser i Sápmi» en visjon som vektlegger samisk kultur og en bærekraftig samfunnsutvikling.
“Trygghet (Oadjebasat), Åpenhet (Rahpasat), Samskapende (Ovttaráđálaččat) og modige (Duostilat) er verdiene som skal gi retning til hvordan kommunens samfunnsoppdrag skal løses.
- Kommunestyret har valgt ut 8 prioriterte bærekraftsmål. Disse er valgt med bakgrunn i Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes utfordringsbilde. Dette er de 8 bærekraftsmålene det er ønske om at vår kommune skal ha særskilt fokus på:



Del 2 – Guovdageaidnu – Kautokeino i dag – utfordringer og muligheter

Del 2 beskriver hovedutfordringer og muligheter for kommunen, blant annet:

- **Demografi og befolkningsutvikling**
Kommunen har hatt en vedvarende befolkningsnedgang, og den trenden forventes å fortsette. En aldrende befolkning og færre yrkesaktive vil skape press på både kommuneøkonomien og tjenestetilbudet. Samtidig er det et potensiale for å tiltrekke unge familier og arbeidskraft ved å styrke Guovdageaidnu – Kautokeino som et attraktivt bosted.
- **Folkehelse og oppvekstvilkår**
Kommunen har utfordringer med høy arbeidsledighet, sosioøkonomiske forhold, folkehelseutfordringer og psykiske helseplager, dette rammer særlig barn og unge. Rapporteringer viser også en økning i vold, overgrep og rusproblematikk. Forbedring av oppvekstvilkår og folkehelse er avgjørende for å bygge et bærekraftig samfunn.
- **Samisk kultur og identitet**
Guovdageaidnu – Kautokeino er en sterk bærer av samisk språk og kultur, men møter utfordringer knyttet til modernisering og samfunnspress. Samisk språk, tradisjonell kunnskap og kultur skal styrkes som grunnpilarer i kommunens arbeid, samtidig som at det legges til rette for mangfold og inkludering.
- **Næringsliv og arbeidsmarked**
Kommunen har et stort potensiale for verdiskapning innen samisk kultur, kunst, reiseliv og naturbaserte næringer som reindrift og meahcásteapmi. Dette forutsetter en målrettet innsats for å skape nye arbeidsplasser og styrke rammebetingelsene for eksisterende næringer.
- **Klima og naturforvaltning**
Klimaendringer påvirker både reindriften og andre tradisjonelle samiske næringer. Kommunen må prioritere bærekraftig forvaltning av naturressurser og tilpasning til et endret klima. Dette innebærer også å balansere hensynene til vern og bruk av utmarka.

Del – 3 Hvor skal vi – satsningsområder

Del 3 beskriver hvor vi skal – satsningsområder med samfunns mål, hovedmål og tilhørende strategier.



It goassege okto
Aldri alene

Det er tre satsningsområder, med tilhørende samfunns mål, hovedmål og strategier.



Birgejupmi buolvvas bulvii
Birgejupmi gjennom generasjoner

Satsningsområdene har en tverrsektoriell tilnærming og gjelder for alle enhetene, noe som betyr at man skal arbeide på tvers for å oppnå målene i den nye samfunnsdelen.



Nana vuoddu boahhteáigái
Utviklingskraft for framtida

Det er i kommuneplanens samfunnsdel lagt opp til tre gjennomgående temaer:

1. Folkehelse
Kommunen skal prioritere tiltak som fremmer trivsel og helse for alle innbyggere, med særlig fokus på barn og unge.
2. Bærekraft
Guovdageaidnu – Kautokeino legger opp til en helhetlig tilnærming som balanserer økonomisk, sosialt og miljømessig.
3. Samskaping
Gjennom samarbeid mellom kommunen, næringslivet, frivilligheten og innbyggerne skal målene realiseres.

Satsningsområde 1 – It goassege okto – Aldri alene

Samfunns mål:

Guovdageaidnu – Kautokeino er et trygt, inkluderende og mangfoldig samfunn med et sterkt fellesskap.

Dette satsningsområdet handler om å bygge fellesskap, redusere utenforskap og styrke livskvaliteten for alle innbyggere. Særlig vekt legges på barn og unges oppvekstvilkår, samt tilrettelegging for at eldre kan leve aktive og meningsfulle liv.

Hovedmål:

1. Barn og unge i Guovdageaidnu – Kautokeino har en trygg og god oppvekst
2. Guovdageaidnus – Kautokeinos innbyggere har god livskvalitet og en meningsfull hverdag, der alle er likeverdige
3. Guovdageaidnu – Kautokeino er et trygt og aldersvennlig samfunn
4. Guovdageaidnu – Kautokeino er et samisk samfunn hvor samisk språk, kultur og levemåte er bærebjelken.

Strategiene under dette satsningsområdet fokuserer på å skape trygge og inkluderende miljøer for alle innbyggere i Guovdageaidnu – Kautokeino. Barn og unge skal sikres gode oppvekstvilkår gjennom kvalitet i barnehager, skoler og fritidstilbud, samtidig som mobbing og diskriminering aktivt motarbeides. Det legges vekt å fremme mangfold og likeverd, styrke generasjonsmøter og overføring av tradisjonell kunnskap og samisk språk. Videre skal det tilrettelegges for sosiale møteplasser som fremmer fellesskap og tilhørighet. Frivillig innsats og kulturelle aktiviteter skal støttes for å styrke lokalsamfunnet.

Satsningsområde 2 – Birgejupmi buolvvas bulvii – Bærekraft gjennom generasjoner

Samfunns mål:

Guovdageaidnu – Kautokeino forvalter naturressursene og miljøet for framtidige generasjoner gjennom bærekraftig bruk.

Dette satsningsområdet handler om bærekraftig forvaltning av natur- og miljøressurser. Birgejupmi som betyr å klare seg og mestre, er en viktig samisk verdi som danner grunnlaget for hvordan kommunen forvalter natur- og miljøressursene. Dette området fokuserer på klimatilpasning og å sikre grunnlaget for samisk kultur og levemåte.

Hovedmål:

1. Guovdageaidnu – Kautokeino tar vare på naturmangfoldet og grunnlaget for samisk kultur og levemåte
2. Guovdageaidnu – Kautokeino er et klima- og miljøvennlig samfunn
3. Guovdageaidnu – Kautokeino har værekraftige naturbaserte næringer og meahcásteapmi.

Strategiene under dette satsningsområdet handler blant annet om å sikre biologisk mangfold og arealer gjennom god arealplanlegging, redusere klimagassutslipp ved å fremme miljøvennlig transport og energibruk og tilpasse kommunen til klimaendringer. Videre fokuseres det på å støtte og videreutvikle tradisjonelle samiske næringer som reindrift og meahcásteapmi, samt styrke kunnskapen om bærekraftig ressursutnyttelse i lokalsamfunnet.

Satsningsområde 3 – Nana vuodđu boahhteáigái – Utviklingskraft for framtida

Samfunns mål:

Guovdageaidnu – Kautokeino er et attraktivt samisk- og urfolkssamfunn i utvikling

Dette satsningsområdet fokuserer på næringsutvikling, infrastruktur og innovasjon for å sikre at Guovdageaidnu – Kautokeino er et attraktivt sted å bo og arbeide. Ved å bygge på lokale ressurser og styrke rammebetingelsene for næringslivet, kan kommunen skape vekst og trivsel.

Hovedmål:

1. Guovdageaidnu – Kautokeino er en næringsvennlig kommune
2. Guovdageaidnu – Kautokeino er et attraktivt sted å bo, med infrastruktur som dekker samfunnets behov for utvikling og trivsel
3. Guovdageaidnu – Kautokeino er et samhandlende og kompetent samfunn

Strategiene her retter seg mot å gjøre Guovdageaidnu – Kautokeino til en attraktiv bo- og arbeidskommune. Dette inkluderer å fremme gründervirksomhet og miljøvennlige næringer, forbedre digital og fysisk infrastruktur, styrke kollektivtransport og gang- og sykkelveier. Det legges opp til samarbeid med forskning- og utdanningsinstitusjoner for å bygge lokal kompetanse og innovasjon. Samtidig prioriteres bærekraftig utvikling av boligområder og næringsarealer, samt styrking av samisk kultur og identitet som er en del av kommunens attraktivitet.

Del 4 – Arealstrategi

Del 4 beskriver arealstrategien, den skal være et bindeledd mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Strategien prioriterer blant annet:

- Vern av reindriftsarealer og naturmangfold
- Fortetting langs eksisterende infrastruktur og boligutvikling i prioriterte områder
- Klima- og miljøvennlig arealbruk som støtter bærekraftsmålene

Del – 5 Oppfølging av planen

Del 5 beskriver hvordan kommunen skal følge opp kommuneplanens samfunnsdel og arbeide for å oppnå de fremtidige målene gjennom kommunens plansystem.

Vurdering:

Omfattende medvirkningsprosesser er gjennomført for å sikre et sterkt lokalt eierskap til samfunnsdelen. Prosessen har gitt et solid grunnlag for å reflektere både over utfordringer og muligheter i Guovdageaidnu – Kautokeino.

De politiske verkstedene har gitt kommunestyret mulighet til å delta aktivt i planprosessen. Planen gir en helhetlig og målrettet strategi for å møte kommunens utfordringer. Planen gir ambisjoner om at den skal bli et godt styringsverktøy for kommunen.

Samfunnsdelen må følges opp systematisk og forpliktende i økonomiplanen, i alle underliggende planer, andre saker til politisk behandling og i omstillings- og utviklingsarbeid for øvrig.

Kommunedirektøren anbefaler at planen vedtas for offentlig høring.

Etter behandling i kommunestyret i desember 2024 vil planforslaget sendes på høring og legges ut på offentlig ettersyn i 6 uker. Det vil bli gitt god informasjon om planforslaget og muligheter til å komme med uttalelser.

Etter høringsperioden vurderes alle innkomne innspill og eventuelt revidert planforslag legges frem for kommunestyret for endelig vedtak i første kommunestyremøte i 2025.

Forslag til vedtak:

Kommuneplanens samfunnsdel 2025 – 2037 vedtas lagt ut til offentlig høring og ettersyn. Endelig behandling av planen gjennomføres etter høringsperioden.

SAKSPROTOKOLL I ELDRERÅD - 03.12.2024

Behandling:

Kristine Julie Eira (GSL) evttohus:

Čujuhit Guovdageainnu suohkana "Suohkanplána servodatoassái 2025-2037" guláskuddandokumentii.

Vuorasolbmuidráđđi árvala čuovvovaš lasáhusa váldoulbmilii 1.3: Guovdageaidnu lea oadjebas ja ahkeustitlaš servodat (Guovdageaidnu er et trygt og aldersvennlig samfunn):

- Fállá sajiid vuorasolbmuide dárbbu mielde fuolahusruovttuin, vuorasiidruovttuin ja searveorrunvisttiin/
- Tilbyr plass til eldre etter behov på omsorgsboliger, aldershjem og bokollektiv.

Kristine Julie Eira (GSL) evttohus dohkkehuvvui ovttajienalaččat.

Uttalelse, enst.:

Čujuhit Guovdageainnu suohkana "Suohkanplána servodatoassái 2025-2037" guláskuddandokumentii.

Vuorasolbmuidráđđi árvala čuovvovaš lasáhusa váldoulbmilii 1.3: Guovdageaidnu lea oadjebas ja ahkeustitlaš servodat (Guovdageaidnu er et trygt og aldersvennlig samfunn):

- Fállá sajiid vuorasolbmuide dárbbu mielde fuolahusruovttuin, vuorasiidruovttuin ja searveorrunvisttiin/
- Tilbyr plass til eldre etter behov på omsorgsboliger, aldershjem og bokollektiv.

**SAKSPROTOKOLL I RÅD FOR PERSONER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE -
03.12.2024**

Behandling:

Leder fremmet forslag til vedtak.
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Uttalelse, enst.:

Utvalget støtter forslag til vedtak.

**SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR TEKNISK , MILJØ OG NÆRING -
04.12.2024**

Behandling:

Leder fremmet forslag til vedtak.
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Uttalelse, enst.:

Utvalget støtter forslag til vedtak.

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR KULTUR OG OPPVEKST - 06.12.2024

Behandling:

Forslag fra Marja Elise M. Hætta Eira (AP):

Kautokeino kommune er Norges største reindriftskommune. For tiden er reindriftsnæringen opptatt med flytting av rein fra høst- til vinterbeiteområder, noe som gjør det utfordrende for aktørene å samles for å gjennomgå planen og gi en uttalelse. HKU foreslår derfor at høringsperioden settes til minimum tre måneder.

Forslag fra Marja Elise M. Hætta Eira (AP) ble enstemmig vedtatt.

Leder fremmet forslag til vedtak med det vedtatte tillegget.
Forslag til vedtak med tillegget ble enstemmig vedtatt.

Uttalelse, enst.:

Kommuneplanens samfunnsdel 2025 – 2037 vedtas lagt ut til offentlig høring og ettersyn. Endelig behandling av planen gjennomføres etter høringsperioden.

Kautokeino kommune er Norges største reindriftskommune. For tiden er reindriftsnæringen opptatt med flytting av rein fra høst- til vinterbeiteområder, noe som gjør det utfordrende for aktørene å samles for å gjennomgå planen og gi en uttalelse. HKU foreslår derfor at høringsperioden settes til minimum tre måneder.

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR HELSE, OMSORG OG SOSIAL - 05.12.2024

Behandling:

Leder fremmet forslag til vedtak.
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Uttalelse, enst.:

Utvalget støtter forslag til vedtak.

SAKSPROTOKOLL I FORMANNSKAPETS INNSTILLINGSMØTE - 10.12.2024

Formannskapets behandling:

Ordfører fremmet forslag til vedtak.
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Formannskapets innstilling, enst.:

Kommuneplanens samfunnsdel 2025 – 2037 vedtas lagt ut til offentlig høring og ettersyn.
Endelig behandling av planen gjennomføres etter høringsperioden.

SAKSPROTOKOLL I KOMMUNESTYRET - 19.12.2024

Kommunestyrets behandling:

Forslag fra Marja Elise M. H. Eira (AP):

Kautokeino kommune er Norges største reindriftskommune. For tiden er reindriftsnæringen opptatt med flytting av rein fra høst- til vinterbeiteområder, noe som gjør det utfordrende for aktørene å samles for å gjennomgå planen og gi en uttalelse. Hovedutvalg for kultur og oppvekst foreslår derfor at høringsperioden settes til minimum tre måneder.

Votering:

Forslag fra Marja Elise M. Hætta Eira (AP) falt med 11 mot 8 stemmer.
(JSL, GSL, Árja, H mot AP, V, SP, FrP, GDL)

Ordfører fremmet formannskapets innstilling til vedtak.
Formannskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak, enst.:

Kommuneplanens samfunnsdel 2025 – 2037 vedtas lagt ut til offentlig høring og ettersyn. Endelig behandling av planen gjennomføres etter høringsperioden.